

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Inledning

Enligt 6 kap 9 § KL ska kommunstyrelsen efter genomförd uppsiktsplikt årligen besluta huruvida de kommunala bolagens verksamhet varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Det första begreppet som årligen ska prövas är om verksamheten har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet. Begreppet har en direkt koppling till ändamålet med bolagets verksamhet som återfinns i den upprättade bolagsordningen.

Det andra begreppet som årligen ska prövas är om verksamheten har utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Innebörden av detta begrepp är att bolaget följer de kommunalrättsliga principerna. Det kommunala bolaget ska följa såväl aktiebolagslag som kommunallag.

Med de kommunala befogenheterna menas att bolaget har att följa:

- likställighetsprincipen – kommunens invånare ska behandlas lika. Till exempel ska beslutade taxor gälla lika för alla.
- lokaliseringsprincipen – verksamheten ska vara knuten till kommunens geografiska område.
- Självkostnadsprincipen – det får inte tas ut högre avgifter än som svarar mot de verkliga kostnaderna för verksamheten.

Om kommunstyrelsen finner att så inte är fallet, ska den till fullmäktige lämna förslag på nödvändiga åtgärder.

Uppsiktsrapport 2024

Enligt kommunstyrelsens antagna riktlinjer (ks § 142/2019), ska en redogörelse lämnas för hur uppsiktsplikten genomförts, vilka handlingar och dokument som kommunstyrelsen tagit del av och om tidplaner och andra rutiner följts. Även eventuella åtgärder och rapportering med anledning av gjorda iakttagelser ska redovisas.

Styrning och rapporteringsrutiner återfinns bland annat i bolagsordning, ägardirektiv och i kommunstyrelsens riktlinjer för uppsiktsplikten.

Under 2024 har KPMG på uppdrag av kommunens revisorer genomfört en översiktlig granskning av kommunstyrelsens styrning och uppföljning av de kommunala bolagen Vatten och Miljöresurs Mitt AB och MidSweden 365

AB. Den samlade bedömningen har varit att kommunstyrelsen delvis utövar uppsikt över de kommunala bolagen på ett ändamålsenligt sätt. Kommunstyrelsen har yttrat sig kring revisionens rekommendationer och synpunkter (ks § 13/2025). Under 2025 har kommunstyrelsen för avsikt att i samverkan med övriga ägarkommuner se över och revidera ägardirektivet. I samband med det kommer det också att göras en översyn av styrdokumentet "Riktlinjer för kommunstyrelsens uppsiktsplikt."

Vatten och miljöresurs Mitt AB

Bräcke kommun har den 1 januari 2023 gått in i bolaget Vatten och Miljöresurs Mitt AB. Efter inträdet i bolaget ägs det av Bräckes kommun tillsammans med Bergs och Härjedalens kommuner med 33,33 procent var. Bolagets verksamhet är att, för de kommuner som är ägare av bolaget, driva VA-verksamhet enligt lagen om allmänna vattentjänster och utöva ansvar för avfallshantering enligt miljöbalken.

Bolagets ändamål är att, med iakttagande av kommunala principer i kommunallagen och annan relevant lagstiftning för ägarkommunerna långsiktigt ansvara för förvaltning, drift, underhåll och genomföra investeringar i delägarnas allmänna VA-anläggningar och avfallshantering i enlighet med bolagets föremål.

Syftet med att ha verksamheterna i bolagsform är främst att säkra kompetensförsörjningen samt att på lång sikt få en effektivare och robustare verksamhet.

Under året har tre ägardialoger genomförts. På ägardialogerna har politiker från ägarkommunerna (kommunstyrelsens presidier), ledamöter från bolagets styrelse, kommundirektörer, ekonomichefer samt tjänstepersoner från bolaget deltagit.

Bolaget har på kommunstyrelsens möte i maj informerat om översyn av ny VA-taxekonstruktion och avgiftsnivåer i VA- och avfallstaxan samt förslag på ändringar av verksamhetsområden.

Bolaget har månadsvis redovisat Bräckes verksamhetskostnader och investeringar.

MidSweden 365 AB

Enligt bolagsordningen är bolagets syfte att med iakttagande av kommunallagens bestämmelser främja en utveckling av turismen och besöksnäringen i kommunen och att främja en uthållig verksamhet för fritidsanläggningen för skidåkning inomhus.

Bolagets verksamhet har i oktober 2024 avvecklats. Bolaget har sedan etableringen redovisat negativa resultat, och kommunens intention att avyttra verksamheten har inte kunnat genomföras.

Utifrån den externa utvärdering som genomförts av bolaget, beslutade kommunfullmäktige i december 2023 att säga upp avtalet om det årliga driftstödet (kf § 126/2023). I oktober 2024 beslutade kommunfullmäktige att MidSweden 365 AB omedelbart skulle upphöra med sin verksamhet och att bolagsstyrelsen i samverkan med kommunstyrelsen skulle undersöka möjligheter och lämpligt upplägg för en frivillig likvidation under 2025 (kf § 97/2024).

Kommunstyrelsen har under året bland annat tagit del av följande dokument:

- Årsredovisning 2024 med revisionsberättelse och granskningsrapport
- Prognos per den 30 april 2024
- Delårsrapport och prognos per den 31 augusti 2024
- Resultat- och balansrapporter
- Styrelseprotokoll

Bolaget har informerat om bolagets resultat vid kommunstyrelsens sammanträde i februari och om avvecklingsprocessen vid ett tillfälle på kommunstyrelsens sammanträden i oktober och vid kommunfullmäktiges sammanträde i november 2024.